FIN-FSA
FINANSSIVALVONTA

Lausunto

1.12.2020 FIVA 43/01.01.01/2020

Julkinen

Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

HE 234/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain 7 luvun väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnan lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kuluttajansuojalain 7 luvun väliaikaisesta muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuluttajansuojalakia väliaikaisesti covid-19-epidemiaan liittyvän poikkeuksellisen tilanteen johdosta. Laki vastaisi pääosin sisällöltään kuluttajansuojalain väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia, jonka voimassaolo päättyy 31.12.2020. Finanssivalvonta kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Esityksen tavoitteet helpottaa taloudellisissa vaikeuksissa olevien kuluttajien asemaa ja heidän velkaongelmia koronaviruspandemiaan kytkeytyvien yllättävien taloudellisten haasteiden seurauksena ovat yleisesti ottaen kannatettavia. Ottaen huomioon nykyinen pandemiatilanne ja tämän hetkinen epävarma talouskehitys, voidaan sanoa että perusteet ja tarve tilapäisen sääntelyn jatkamiselle on edelleen jossain määrin olemassa. Toisaalta asian yllätyksellisyys on pääosin poistunut ja sääntelyllä voi olla myös kielteisiä vaikutuksia pienituloisimpien luotonhakijoiden asemaan luottorahoituksen saannissa.

Luottolaitosten on riskienhallintaa koskevan sääntelyn mukaan luotonmyönnössään otettava huomioon tuoton ja riskien välinen suhde luottojen hinnoittelussa. Finanssivalvonta pitää talousvaliokunnalle aikaisemmin keväällä toteamaansa tapaan mahdollisena, että tilapäinen 10 %:n korkokatto voi johtaa siihen, että osa asiakkaista, jotka aikaisemmin ovat luoton saaneet, eivät tilapäisen korkokaton aikana saa luottoa lainkaan. Koska esitys voi johtaa edelleen luotonsaannin vaikeutumiseen erityisesti heikommassa asemassa olevien kohdalla, on tärkeä tunnistaa, että odotukset ja tarve esimerkiksi Takuusäätiön myöntämille pienlainoille ja Takuusäätiön myöntämille luottojen takauksille kasvavat. Samoin kysyntä kuntien sosiaaliselle luototukselle saattaa kasvaa. On tärkeää, että esityksen tavoitteet helpottaa kuluttajien asemaa ja vähentää velkaongelmia kyetään turvaamaan erityisesti niiden kuluttajien kohdalla, joiden luotonsaanti on vaikeutunut tilapäisen korkosääntelyn myötä.

Yleisesti ottaen tilapäisen korkokaton kuluttajan asemaa helpottavat vaikutukset saattavat jäädä useille kuluttajille vähäisiksi kun otetaan huomioon että tyypillisten kuluttajaluottosopimusten takaisinmaksuaika on

selvästi pidempi kuin nyt puheena olevan väliaikaisen sääntelyn pituus. Tästä syystä Finanssivalvonta pitää tärkeänä, että kuluttajia informoidaan ennen sopimuksen tekemistä riittävästi koron mahdollisesta nousemisesta lyhytaikaiseksi tarkoitetun tilapäisen sääntelyn voimassaolon jälkeen.

Finanssivalvonta tuo esiin myös sen, että jatkosääntelyn soveltuessa vain lain voimaantulon jälkeen tehtyihin luottosopimuksiin, muodostuisi finanssimarkkinoille luottosopimuksen tekopäivästä riippuva hyvin monimutkainen kokonaisuus luottosopimuksia sallitun enimmäiskoron näkökulmasta.

FINANSSIVALVONTA

Samu Kurri
osastopäällikkö

Sanna Atrila
johtava lakimies